

LIBERTYN

*Dec 1956
6de jg. N° 11*

**maand
blad
van
de**

**humanistische
jongeren
gemeenschap**

abonnement:
leden h.j.g. gratis
niet leden: f 2.--
per jaar

★

losse nummers:
f 0.25

★

postgiro 584802
t.n.v.
penningmeester
humanistische
jongeren-
gemeenschap
te arnhem

★

advertentie-
tarief
op aanvraag

Abonneert U op

MENS EN WERELD

verschijnt om de 14 dagen.

Abonnementsprijs: H.J.G.-leden f 2.— per jaar. Voor H.V.-leden f 3.50 per jaar.
Voor niet-leden: f 6.— per jaar.

Redacteur: Dr. H. Bongers.

Redactie-secr.: J. van Straten.

Administratie: Bleyenburgerstraat 1, Utrecht, Telefoon: 10163, Postgiro: 304960.

Vaste medewerkers: Dr. J. C. Brandt Corstius; Dr. J. Brummelkamp; H. G. Canne-
gieter; Hella Haasse; Drs. H. Herbers; P. Krug; J. B. Meyer;
Dr. O. Noordenbos; Dr. J. P. van Praag; Dr. D. H. Prins;
P. C. J. Reyne; Mr. A. Stempels.

LIBERTY

REDACTIE-ADRES:

Vijzelstraat 5 Amsterdam
Telefoon 020 - 3 0 8 3 8
ADMINISTRATIE-ADRES:
Noorderweg 178 Hilversum

REDACTIE:

Arthur de Jong
(redactiesecr.)

Truus Driesen
Kees Luyendijk
Nelly Noort

december 1956

zesde jaargang
nummer elf

VAN HONGARIJE NAAR HIER

Ruim een maand geleden begon in Hongarije de opeenvolging van opstand en onderdrukking, oorlog en burgeroorlog, staking en terreur die ieder, die niet volledig wereldvreemd is, voortdurend bezighoudt. Wij zijn machteloze toeschouwers: de stroom van aangrijpende details die via de kranten, de radio en de filmjournaals op ons aankomt, wekt steeds weer impulsen op tot handelen, meedoen, helpen, maar dat is onmogelijk. Het enige dat overblijft is: bijdragen tot de hulp die aan Hongaarse vluchtelingen wordt verstrekt. Er heerst mateloze ellende onder de Hongaarse bevolking en bij de naar Oostenrijk gevluchten, en je vraagt je af of de hulpverlening niet nog forser kan worden aangepakt, of het percentage van twee à drie van de ruim 80.000 vluchtelingen, dat in Nederland wordt toegelaten niet te laag is gesteld. We leven in een hoogconjunctuur, zo beweert men, er is overal gebrek aan personeel - welnu, wanneer de democratie en de Europese solidariteit ons dan zo na aan het hart liggen, dan is er ook ruimte voor vijf- of tienduizend gevluchte Hongaren.

Maar al zou dit alles niets te wensen over laten, dan nog zou de toestand in Hongarije blijven. Tienduizenden bewoners van dat land zijn gedood, gewond of gedeporteerd, de anderen hebben geen warmte en voedsel en missen iedere levenszekerheid. Naast dit dagelijkse, soms alles overheersende direct-menselijke aspect van de gebeurtenissen in de afgelopen vijf weken is er een algemeen-principieel aspect. Alle gebeuren elders houdt onmiddellijk verband met onze toekomst. Wij willen komen tot een houding in de tijd, we trachten een wording en een betekenis te vinden in het leed waarmee wij worden geconfronteerd. Voor hen die niet kunnen of willen denken in de zwart-wit schema's van de grote opiniefabrieken is het in deze tijd moeilijk om zichzelf te blijven. Een van mijn collega's vond het jammer, als het felle anticommunisme van de menigte die etalageruiten ingooidde, weer zou verwateren. Joegoslavië en India worden gemakshalve maar tot het Oostelijk blok gerekend, pacifisten en links-socialisten moeten worden ontslagen; enz.

Het is simplistisch, al die reacties als gevolgen te zien van de algemene verontwaardiging over de Russische terreur in Hongarije. Zover reikt de macht van de vereenzelviging niet. De onbestemde onlustgevoelens die ook in onze maatschappijvorm worden opgewekt, zoeken zich een sociaal geaccepteerde uitweg. Bij de jongste gebeurtenissen was zo'n uitweg, met agressie jegens communisten als gevolg, aanwezig. Onze gezagsdragers hebben getracht, dit massaal-psychisch verschijnsel te leiden in de richting van een positieve demonstratie van eensgezindheid en trouw aan de democratie. Op zichzelf een kunststukje. Ondanks deze poging was de ware aard van dit verschijnsel duidelijk zichtbaar en men moet wel bedenken dat hier, psychologisch gezien, hetzelfde is gebeurd als in Duitsland in de jaren 1934-1938, toen de massale onlustgevoelens door een misdadigers-regering werden afgeleid in de richting van de jodenhaat.

We hebben daarom weinig aan de sterk vereenvoudigde voorstelling van zaken, waar de pers ons van voorziet. De meeste krantenredacties voelen het blijkbaar als een plicht of een roeping, een selectie uit het toch al zo schaarse materiaal van betrouwbare feiten samen met een aantal minder betrouwbare feiten te verpakken in een

commentaar dat is ontleend aan simpele dogmatische schema's. Afgezien van bladen als het Handelsblad, de Nieuwe Rotterdammer, de voortreffelijke Le Monde en de Frankfurter Allgemeine Zeitung is er in de enorme stapel krantenpapier die ik voor me heb, vrijwel niets te vinden waarop men een redelijk oordeel zou kunnen baseren. Bij de overige periodieken slaat het Verbondsorgaan "Mens en Wereld" bij alle beknoptheid van commentaar, een uitstekend figuur. We kunnen daar dankbaar voor zijn!

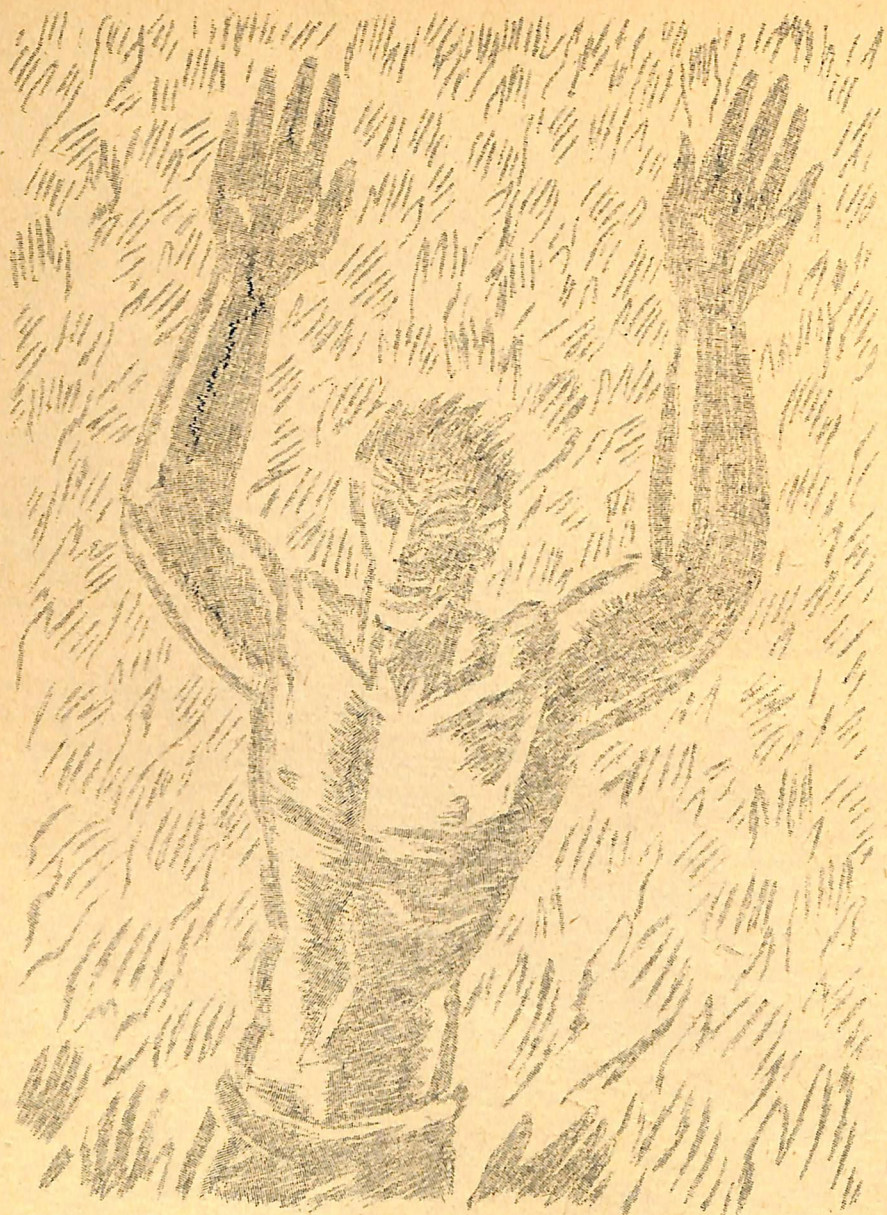
"Waarom en waarvóór vochten de Hongaren?" Het waren de industrie-arbeiders en de intellectuelen en in deze beide groepen in de eerste plaats de jongeren, die het meest verbeterd hebben gestreden, die de stakingen organiseerden en volhielden, eisen stelden en de regering intimideerden. Ze zijn actief gesteund door het leger en door de overige landgenoten.

Dezelfde nozems en teddyboys o.a., die hier en daarginds met hun jazzofilie, wanordelijkheden en seksuele ongebondenheid de zorgenkinderen zijn van welmenende cultuurpatriarchen, trokken daar "en masse" op tegen de communistische Gestapo en de Russische tanks.

De arbeiders - die hier verwend worden met loonronden en nieuwe sociale voorzieningen, en die hier vrij zijn de meningen te uiten, die ze onmogelijk kunnen bezitten - hebben daar de fabrieksraden gevormd, die beslissen of het werk al of niet wordt hervat en die voor de toekomst het recht hebben opgeëist in de benoeming van hun bedrijfsleiders te kunnen beslissen.

De opstand was tweeledig. Er was een duidelijke stroming, die streefde naar een radenregering, er waren stromingen, die een parlementaire democratie wensten. Op enkele punten was men het eens: het verdwijnen van het Russische leger, ontbinding van de volkspolitie, neutraliteit van Hongarije. Deze eisen zijn duidelijk, ze komen direct voort uit het waarom van de opstand. "Vrijheid van" is een noodzakelijke voorwaarde voor de "vrijheid tot", revolutie was in dit geval noodzakelijk voor een verdere sociale opbouw en de drie minimum eisen vormen de revolutie zélf.

Prof. Dr. A. Pannekoek schreef in "De Arbeidersraden":
"Belangrijker en direkter (dan in Engeland en de U.S.A.)

FRANS MASEREEL 1950

"zal waarschijnlijk de invloed van Rusland in Midden-Europa zijn. Na de militaire vernietiging komt hier de "ekonomische slavernij. In het pogen om aan Duitsland en "zijn bondgenoten zoveel mogelijk van de oorlogslasten "op te leggen, in de eis tot herstel en vergoeding van de "eindeloze vernielingen en plunderingen door het nationaal-socialisme in andere landen gepleegd, zal niet "slechts het bezit, zover er nog wat van over is, gekonfiskeerd worden, maar zullen ook de mensen, zover ze "over zijn, onder het juk van harde arbeid gespannen "worden.....Terwijl de bourgeoisie zich eer naar Engeland "en Amerika zal trachten te oriënteren, zullen vermoedelijk uit de arbeiders in Midden-Europa - wie zo lang de "mogelijkheid tot zelfstandige geestelijke oriëntering "ontbrak - kommunistische partijen opkomen, die dan als "agenten van een Russische hegemonie over deze landen optreden..... De tegenstrijdigheid (van het russische "kommunisme) verklaart zich gemakkelijk. Wat staatssocialisme heette, heeft zich ontpopt als staatskapitalisme, "de heerschappij van een nieuwe uitbuitende klasse, de "burokratie, die meester is over de produktiemiddelen, "zoals in andere landen de bourgeoisie.....Zij treedt "mede op in de wereldstrijd der staten, de strijd om de "wereldmacht. Maar onder hoeveel schitterender leuzen dan "enige andere staat! Want haar strijd is de strijd voor "het kommunisme, voor de bevrijding der arbeidersklasse!"

Dit alles is gebeurd. Met terzijdestelling van communisten die in het verzet voor hun land hebben gestreden, werd de regeringsmacht aan de trouwste (d.i. domste, meest gewetenloze) handlangers van Moskou toegewezen. Eén blik op de vette kop van de sadist Rakósi zegt voldoende. Hij en de zijnen hadden tot taak, het land uit te plunderen om aan de Hongaars-Russische "handelscontracten" te voldoen. Daarvoor was een geheime politie nodig, en de aanwezigheid van een Russisch legerkorps.

Het "waarvoor" van de opstand is minder duidelijk. Het streven naar een politieke democratie, een kopie van een westerse rechtsstaat, kan men zich volledig indenken. Een dergelijke staat biedt de inwoners levensomstandigheden die onvergelijkkelijk veel menswaardiger zijn dan die welke de Hongaren zijn opgelegd. Toch vrees ik, dat

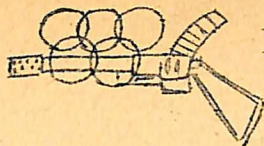
de opstandige schrijvers van nu bij een der-
gelijke ontwikkeling over een tiental
jaren "het spoor terug" zouden
moeten volgen om de ver-
loren en vergeten mense-
lijke fierheid te hervinden, waarvoor ze hadden gestre-
den. (Ongetwijfeld zouden er dan weer taalkundigen zijn
die zich misprijzend uitlieten over de krachttermen
die deze autobiografieën ontsierden.) Van het streven
naar arbeidersraden (de authentieke sowjets), dus naar
een fundamentele democratisering van de industrie, is
één ding met zekerheid bekend: het is vrijwel steeds
genadeloos onderdrukt. De uitdrukkingen syndicalisme
en anarchisme zijn bij oost en west scheldwoorden. De
Parijse commune van 1870 is bloedig onderdrukt, even-
als de opstanden in Kroonstad in 1917 en 1921, het ra-
denbestuur in Barcelona in 1936 en de Hongaarse op-
stand in 1956.

Stakingen, zelfs politieke stakingen, worden in de
westerse democratieën nog wel geduld, mits ze onder
leiding van erkende instanties geschieden. Ook wan-
neer het personeel het werk neerlegt en de fabrieken
bezet houdt, zijn de repressieve maatregelen van ge-
matigd karakter. Maar wanneer het werk doorgaat en het
personeel de dienst zelf regelt, dan komt het hele
machtsapparaat in beweging. Dan worden de grondslagen
van de staat aangetast. In de z.g. communistische lan-
den geschiedt dit met zeer weinig schroom. Deze afster-
vende staten vinden in Lenin's "Staat en Revolutie" de
ideologische rechtvaardiging van het gebruik van leu-
gen en geweld.

"Hoe afschuwelijk is de maatschappij", heeft Marx eens
gezegd, "die geen ander middel kent om zich te verdedi-
gen dan de beul!" Maar Albert Camus tekent hierbij aan
dat de beul ten tijde van Marx nog niet een filoso-
phische beul was, die voer naar een universele filan-
tropie te streven.

H.E. DERKSEN

De redactie prijst zich gelukkig
H.E. Derksen bereid te hebben ge-
vonden een serie artikelen, waar-
van de eerste hierboven, voor haar
te willen verzorgen.

MOOIE PLANNEN....

Ten bate van Hongarije worden in ons land door sportverenigingen wedstrijden georganiseerd. Een zeer loffelijk streven om het Hongaarse volk op deze wijze te trachten te helpen. Ook internationaal vindt dit weerklank.

Eind dit jaar, begin volgend jaar zal in Madrid een voetbalwedstrijd Spanje-Nederland worden gehouden. Wij willen in het kort hiertegen protesteren. Het gaat toch niet aan "dat men slachtoffers van de ene dictatuur laat spelen ten bate van slachtoffers van een andere dictatuur" zoals de heer P. Mulder het stelde in het Zondags Sport-Journaal (VARA) op zondag 25 november jl. En terecht. Wij kunnen dit niet anders opvatten dan als een belediging voor het Hongaarse volk, dat vrijheid als eerste leuze stelt. Het Hongaarse en Spaanse volk hebben dezelfde geschiedenis, al ligt er dan 20 jaar tussen de opstand van de een en die van de ander. Beide volkeren zuchten onder een dictatuur van een regering die met behulp van buitenlandse interventie aan de macht is gekomen. En weer kunnen we nu schrijven dat hier in wezen een verraad wordt gepleegd aan de vrijheidsgedachte waarvoor zowel het Hongaarse als het Spaanse volk bereid was zich dood te vechten. Straks in Madrid zal de katholieke kerk, die het Spaanse volk mee helpt onderdrukken zijn zegen uitspreken over deze wedstrijd. Dezelfde kerk die hier in Nederland en niet hier alleen stille omme-gangen organiseerde voor het Hongaarse volk en niet aflat een hetze tegen communisten te ontke-tenen.

Als het niet zo treurig was zouden we er eigenlijk hartelijk om moeten lachen!

NELLIE NOORT

THE DAY AFTER THE NIGHT BEFORE

Uitgeput, verfomfaaide baard, doffe blik, afgezakte mijter hing Sinterklaas aan de tapkast.

"Dat zit er weer op voor een jaartje" mompelde hij melancholiek. Hij tilde z'n baard op en mikte een Bokma'tje naar binnen.

"Een van ons voor deze heer", riep de redactie in koor. Een interview ruikend, omsingelden we de nationale figuur. Ons nobele gebaar deed de uitgezakte kruisridder goed. Hij richtte zich op en er kwam weer iets van de gebruikelijke sinterklasklasfierheid over hem. Met een forse ruk trok hij de baard van de oren, zette de mijter op z'n linkeroor en vatte het kelkje.

"Proost, dat ze nog lang in me moge gelove .

We zijn tegenwoordig georganiseerd. Voorzitter is de hoofdklaas, die jaarlijks z'n intocht in Amsterdam houdt. We hebben nu onze vaste wijken en prijzen. Het ene jaar zit je in een warenhuis, het andere bij een kruidenier, een school of op huisbezoek. Al naar de ervaring. We moesten 500 meter afstand houden. Dus twee klazen in een straat is niet meer mogelijk. Je kan kiezen, gewoon in burger met een koffertje door de achterdeur, aangekleed in een taxi of rijtuig, of op een paard, al naar draagkracht. Het een en ander opgeluisterd zonder of met een of meerdere pieten (die zijn ook georganiseerd). Als organisatie horen we thuis bij de vakgroep paedagogen."

"Nog een voor deze heer", zeiden wij bedeesd.

"Kijk", hervatte hij z'n betoog met een caféfilosofisch stemgeluid, "kijk de kleuterperiode is de moeilijke tijd voor de ouders. De ouders zitten altijd een beetje met de dressuur te hannesen. Wij nu, zijn de personificatie van een irrationele grootheid zoals de voorzitter het altijd zo mooi zegt in z'n jaarlijkse rede bij de aanvang van de campagne. Nu staan wij, dus de personificatie van die machtige dakhaas, de ouders bij.

De ouders zijn zo'n beetje de openbare aanklagers van hun kroost. Op het ogenblik werkt het wetenschappelijk bureau van onze organisatie aan het volgende probleem.

In onze jarenlange ervaring constateerden wij, dat de klachten steeds dezelfde zijn. Vieze woordjes, natte broekjes, bordje niet leegeten e.d.. Men wil in onze vakgroep nu komen tot humanitaire dreigementen. Af-schaffing van roe en zak. Dit is middeleeuws. Bovendien en dat is het kernpunt, hierop staan wij sterk.....
...ober, nog een op rekening van de jongelui..., bovendien wordt de door ons vakkundig opgelegde angstpsychose bijna geheel teniet gedaan door de overvloedige geschenken van de ouders. Dit laatste is nu het belang van onze middenstand. Vandaar dat wij een compromis zoeken tussen grote cadeaus en een humanitair gekweekte angstpsychose om dit woord maar weer eens te gebruiken.

Ober, nog een op rekening van de jongelui.....
Om met de voorzitter te spreken moeten wij komen tot een gefundeerde sinterklaasbeschouwing, een ongezuild en diepdoorleefd Klaasbesef moet ons volk zich eigen maken. En zoals hij dit jaar zei, als dit Klaasbesef weer diep is, is het de komende generaties gedaan met die verwilderde jeugd.

Ik neem er nog een van jullie, jongelui.....
Oh ja, ik wil nog effe opmerken, dat de Pietenbond tegen dit streven is... Maar dat zetten wij met onze paedagogische blik wel recht.
PROOST!"

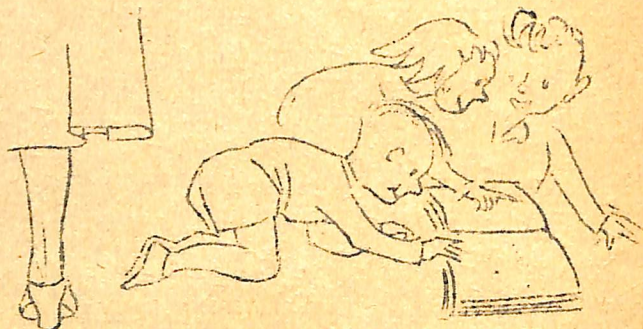
Gekwiste Visie op de televisie

Wanneer een omroepvereniging voor de televisie een film wil vertonen, die niet is vrijgegeven voor alle leeftijden, dan moet daarvoor verlof gevraagd worden aan de minister van O. K. & W. Dit wordt bepaald door het Televisie Besluit. Tot dusver werd die toestemming altijd verleend, maar nu heeft de minister plotseling geweigerd zijn fiat te geven voor de vertoning van "Stazione Termini" (18 jaar) en "Dorpsschandaaltje" (14 jaar). Hierdoor kwamen wij op de hoogte van deze wonderlijke bepaling.

Wij zijn in Nederland in het "gelukkige" bezit van een filmkeuringscommissie, die bepaalt welke films in Nederland vertoont mogen worden en voor welke leeftijd. Deze commissie werkt volgens bepaalde normen (naakt, dat alleen maar naakt is, wordt onherroepelijk geknipt. Naakt dat bedekt is met enige vierkante centimeters doorzichtig weefsel kan nog wel eens genade vinden).

Het lijkt mij niet bevordelijk voor de objectiviteit, wanneer daarboven nog een privé-beoordeling plaatsvindt door een R.K. minister. Het is trouwens helemaal vreemd dat de minister over de film een soort censuur kan uitoefenen, terwijl toneel en cabaret buiten zijn bevoegdheid vallen. Televisie is voornamelijk gericht op gebruik door particulieren in de huiskamer.

De minister gaat er nu kennelijk van uit, dat hij die bloedjes van kinderen beneden de 18 jaar moet beletten om films te zien, die niet voor hen geschikt geacht worden. Ik ben van mening dat dit aan de

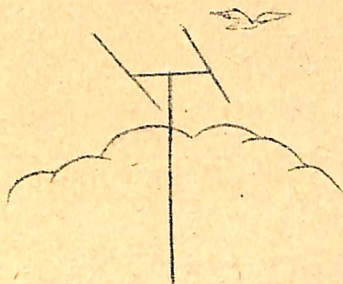
verantwoordelijkheid van de ouders moet worden overgelaten. (Een minister heeft er niets mee te maken wat IK MIJN kinderen in MIJN huiskamer wens voor te

zetten . Al wil ik ze leren lezen uit het Kinseyrapport).

Bovendien schept een dergelijke regeling een zeer gevaarlijk precedent. Straks gaat een minister een uitgever verbieden om een bepaalde roman te drukken - stel je voor dat een kind van tien jaar die eens in handen kreeg!?! - Er zijn tenslotte onverantwoordelijke ouders.

Het is hoog tijd dat het Televisie Besluit wordt herzien. Onze overheid kan de weelde van dergelijke bepalingen niet dragen. Ik denk hier b.v. aan dat geval van een bepaald beeld in Amsterdam, aan een zekere schilderijtentoonstelling in Bergen, aan een bekend literair tijdschrift, dat ten onrechte in beslag werd genomen en aan een auteur, die een prijs die hij had gewonnen niet kreeg omdat een zekere minister morele bezwaren had tegen zijn werk.....

Hier wordt de persoonlijke vrijheid aangetast en daar moeten wij tegen waken.

TRUUS DRIESEN

RECTIFICATIE

In het artikel "Honderd jaar Dageraad" in de Libertijn van oktober j.l. staat ten onrechte dat het blad De Dageraad op 1 oktober 1856 voor het eerst uitkwam. Het blad verscheen reeds een jaar (vanaf 1 oktober 1855) voordat de vereniging werd opgericht. (Red.)

WEET U DAT ZEKER ?

In de Vrijdenker van 27 oktober 1956 vonden wij het onderstaande artikel van het HJG-lid Phia Baruch, dat wij hieronder ter overweging voor onze lezers afdrukken. Red.

"Vroeger", zei een oudere heer teleurgesteld, "bezochten we avond aan avond vergaderingen. Maar tegenwoordig is er geen beweging in de jeugd te krijgen."

Er kwamen een paar mensen om hem heen staan en even later ontspan zich een druk gesprek over de houding van de jongeren nu en vroeger.

"In onze tijd deden we iets!", zei iemand. Ze wezen op de vergaderingen, die avond aan avond gehouden werden, die de strijdlust verscherpten. Ze wezen op de brandende hartstocht voor recht, die aanzette tot actief deelnemen aan een gevecht en alles willen opofferen voor een ideaal.

Deze mensen uit de tijd der hoogtepunten staan vreemd tegenover onze generatie der dieptepunten. Ze voelen zich teleurgesteld.

"Ik kan mijn zoon nergens toe krijgen", zeggen ze.

Een ander klaagt: "De jeugd is vlak".

Is dit zo? Zijn wij doof en blind? Verstoppen wij ons voor de werkelijkheid? Houden wij ons alleen maar bezig met de strijd om ons eigen bestaantje?

Zijn wij jongeren zonder idealen?

Neen!

Zijn wij slap en futloos?

Neen!

Wij zijn nog steeds bereid voorwaarts te stormen om een doel te bereiken, maar wij hebben geleerd de verdeeldheid der dingen te zien.

Wij zijn niet meer enthousiast zonder einde. Wij zijn op onze hoede.

De oorlogen in de verschillende landen en de verschrikkingen, die de mensheid met veel bloed heeft moeten bekopen, hebben ons gewaarschuwd.

De nutteloosheid van veel zwijgend leed was voor ons een signaal.

De generatie vóór ons was een veelbelovende generatie, maar alles verstarde tot leuzen en papieren.

Het gevolg was dat er weer een oorlog kwam.

Wij geloven niet meer in geredeneer. We haten papieren en redes. We worden dol van congressen en urenlang gepraat.

We willen jou spreken en jou en jou!

We willen iemand ontmoeten en geen massaprodukt!

"Zeker", zegt iemand, "maar de sociale verbeteringen dan?"

Inderdaad heeft de vorige generatie waarachtige vooruitgang geboekt op dit terrein. Aangezien dit succes zo groot was, hoeven wij jongeren hiervoor niet meer te vechten op dezelfde manier.

Waarvoor dan?

Voor de wereldvrede?

Wie durft het met mij aan?

(Pas op dat jij niet ook een "communist" bent, want 't ongewone wordt graag in 't politieke strijdperk gedreven en dat kan je veel last bezorgen.)

Voor anti-militarisme?

Dat wordt door de overheid al zo aardig in banen geleid.

Maar er is nog véél meer.

Ik wéét het en individueel doen we dat ook wel, maar zeker is dat we "bewegingen" haten en verafschuwen. We gaan liever eens naar een zomerkamp om kennis te maken met een andere nationaliteit.

Of we grijpen de pen voor een correspondentie met iemand uit een vreemd land.

We hebben geleerd dat massaal contact de wereld niet kan redden.

Wij zoeken nieuwe wegen.

Wij willen inzicht en contact met het individu.

Is dit beangstigend?

Integendeel.

Men weet nimmer waar een bewustwording toe leidt.

PHIA BARUCH

Uit: De Vrijdenker

75 JAAR SEXUELE HERVORMING 1881-1956

Er is in Nederland een "gezin" dat zo snel groeit, dat de "gezinsleden" het nauwelijks bij kunnen houden. Het is de Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming."

31-12-46		17.533	31-12-51		64.566
31-12-47		26.800	31-12-52		73.959
31-12-48		39.195	31-12-53		85.377
31-12-49		47.202	31-12-54		97.716
31-12-50		55.678	31-12-55		114.906

en op 31 oktober van dit jaar 128.966 leden.

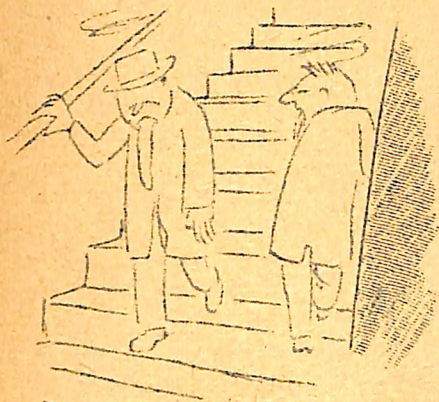
In Engeland stelde Thomas Robert Malthus (1766-1834) het bevolkingsvraagstuk aan de orde. Het is niet zo, dat deze Malthus de middelen, die de latere organisaties propageerden, voorstond, misschien zou hij er, gezien zijn theorieën er zelfs een tegenstander van zijn geweest. Zijn naam werd echter verwerkt in de in 1877 te Londen opgerichte "Malthusean League", die in Nederland werd gevolgd door de oprichting in 1881/1882 van de "Nieuw Malthusiaanse Bond". Deze vereniging werd door de bezetter in de jaren 1940-1945 zwaar getroffen. De NVSH volgde deze Bond op.

Vijfenzeventig jaren van strijd, vechten tegen wanbegrip, wantoestanden, zij zijn van een zeer grote betekenis.

Wij hadden een gesprek met de algemeen voorzitter van de NVSH de Heer Jac. Griep en we ontmoetten de Heer Gé Nabrink, de redactie-secretaris van het Leden-Contact. Deze gesprekken plus een aantal concrete gegevens vormen de basis van dit artikel.

Als de belangrijkste doeleinden van de NVSH ziet de voorzitter het wegnemen van de onwetendheid op het gebied der seksualiteit en het integreren van het seksuele in de totaliteit van de mens, de volwaarding van de mens dus. De meeste mensen die lid worden van de NVSH komen vanwege praktische moeilijkheden en wensen. Wel hebben deze concrete moeilijkheden vaak

een diepere grond die de gehele houding ten opzichte van het leven betreft. De werkende leden gaat het vanzelfsprekend meer om de beginselen. Aan deze instelling zal de NVSH in de toekomst meer bekendheid geven.

Een werkend lid moet men niet zien als iemand die in z'n vrije tijd trap op, trap af de burgers afgaat. Werkend lid houdt in het onderschrijven van beginsel en doel. Deze leden, die 21 jaar moeten zijn, vormen de kern van de vereniging, zij zijn stemgerechtigd en hebben dus invloed op het beleid. Op 31 december 1955 waren er 2.654 werkende leden.

Hoe doet de NVSH het?

De belangrijkste taken, die de NVSH op zich genomen heeft zijn het geven van voorlichting en het verstrekken van middelen.

Men heeft een Stichting Consultatiebureaus ingesteld. Op het ogenblik zijn er zeventien van deze bureaus benevens twaalf inlichtingenbureaus. Van de consultatiebureaus bestond het Dr. ALETTA JACOBSHUIS te Amsterdam enige maanden geleden 25 jaar. De eerstgenoemde bureaus staan dagelijks onder medische leiding en bestrijken een groot arbeidsterrein. In 1955 werden door beide soorten bureaus 33.782 bezoeksters behandeld (periodieke controle, onderzoek voor het huwelijk, seksuologie etc.). Voor de klacht dat het op sommige bureaus zo zakelijk en louter technisch toegaat heeft men zeker aandacht. Men wijt dit aan de grote toeloop, vooral in de steden. In die plaatsen gaat men er dan ook toe over meerdere bureaus op te richten. Verder voert de NVSH een uitvoerige correspondentie met mensen die om raad vragen. Vooral met personen die wonen in plaatsen waar geen afdeling is. Sedert 1948 heeft men z.g. "Huwelijksscholen" ingesteld. De problematiek rond huwelijk en gezin, seksuele aspecten, juridische aspecten, wordt in een aantal cursusavonden aan de orde gesteld.

Lezingen en lectuur

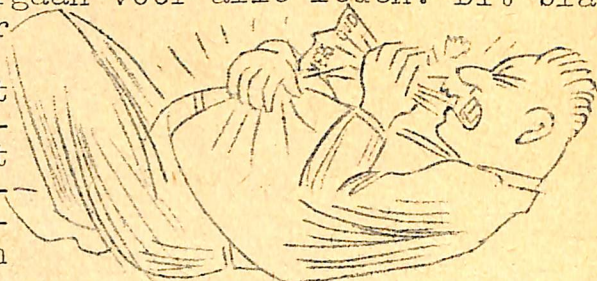
De NVSH organiseert verder openbare lezingen, studieconferenties en geeft voorlichtende brochures uit. Ook voor andere verenigingen - speciaal jongerenorganisaties - is de NVSH gaarne bereid voorlichtingsavonden te verzorgen (meerdere HJG-gemeenschappen maken hier ook gebruik van).

De plaatselijke afdelingen, er zijn er thans 77, organiseerden b.v. vorig jaar 335 bijeenkomsten. Deze plaatselijke afdelingen verzorgen dikwijls een bibliotheek van populair wetenschappelijke boeken.

De centrale bibliotheek, die na de oorlog opnieuw moest worden opgebouwd, bezit een keurcollectie van wetenschappelijke werken. Ook buitenstaanders mogen van deze bibliotheek gebruik maken.

Naast de uitgaven van voorlichtende brochures, referaten en verslagen van de studieconferenties geeft de NVSH een tweetal periodieken uit. Het mandblad Verstandig Ouderschap is het orgaan voor alle leden. Dit blad

was vroeger wat te zwaar van inhoud. De laatste jaren heeft men de opzet ervan veranderd, de inhoud gevarieerder gemaakt met filmbesprekingen, literatuur en kunstbeschuwingen. Door dit orgaan wordt vaak de eerste be-

langstelling voor de ideeën van de NVSH gewekt. De werkende leden ontvangen tevens het Leden-Contact, dit bevat wetenschappelijke studies en beschouwingen. In januari zal het Inzichten gaan heten en ook verkrijgbaar zijn voor begunstigende leden en buitenstaanders.

Geen verzuiling

Van de 130.000 leden wordt op goede gronden aangenomen dat 52% godsdienstig is. Van deze godsdienstigen is 55% hervormd en 15% rooms-katholiek (een goede 10.000 dus). Ook onder de werkende leden zijn katholieken, hoewel naar verhouding minder. De NVSH is niet verzuild. Mensen van allerlei gezindten en opvattingen komen er met elkander in aanraking en discussiëren in volledige vrij-

heid en openheid.

Er bestaat een behoorlijk contact met zowel de hervormde kerken als met De Dageraad (de vrije gedachte die er zoveel toe heeft bijgedragen de geesten vrij te maken van allerlei vooroordelen, heeft ook voor de gedachte van de NVSH de weg helpen vrijmaken). Met het Humanistisch Verbond bestaan wel plaatselijke contacten maar landelijk heeft de NVSH deze nooit kunnen krijgen. Een dergelijk contact zou wel gunstig zijn meent men bij de NVSH. Men vermoedt daar dat het Verbond bang is dat tegenstanders het met de NVSH zouden gaan identificeren.

De praktijk

Met welke problemen komt men bij de stichtingbureaus vroegen wij de heer Griep.

De mensen komen om

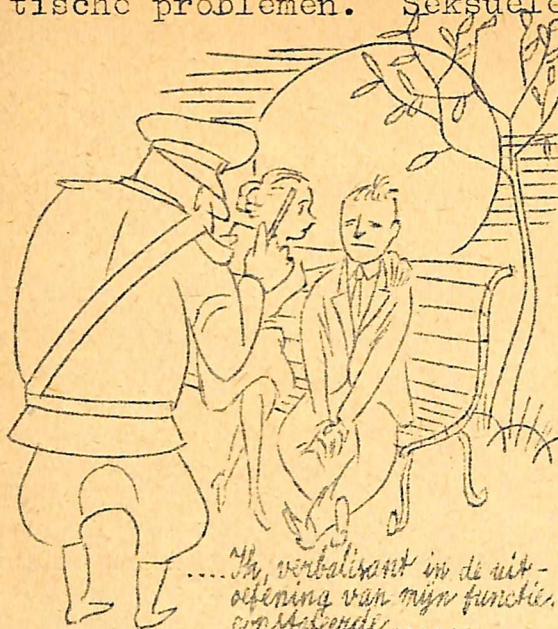
- 1) anti-conceptische middelen en geboorteregelingsadviezen (voorbehoedsmiddelen mogen vanwege de wettelijke bepalingen alleen aan leden verstrekt worden);
- 2) steriliteitsbestrijding;
- 3) geneeskundig onderzoek voor het huwelijk.

Psychische moeilijkheden en steun vormen geen aparte vierde groep omdat deze doorgaans juist nauw samenhangen met de bovenvermelde praktische dingen. Zo is het geneeskundig onderzoek voor het huwelijk voor de meesten niet alleen een medische aangelegenheid, velen komen hierom uit behoefte tot steun en raad en een als het ware psychologische voorbereiding op het huwelijk.

Persoonlijke verantwoordelijkheid

Ten opzichte van het seksueel verkeer voor het huwelijk neemt de NVSH geen standpunt in. De NVSH wil en kan dat ook niet doen, zij is een neutrale organisatie die vele richtingen en mensen uit alle Nederlandse wereldbeschouwingen omvat. Ongehuwden, die om hulp bij de NVSH komen worden echter wel geholpen. Men huldigt hier namelijk het principe van de persoonlijke verantwoordelijkheid van de mensen zelf, ook ten aanzien van huwelijk en geslachtsleven. Wel wordt de ongehuwden zeer nadrukkelijk de mogelijke praktische moeilijkheden, die uit geslachtsgemeenschap voort kunnen vloeien onder ogen gehouden. Het gaat in de eerste plaats om de prak-

tische problemen. Seksuele omgang voor het huwelijk gebeurt vaak heimelijk in onze samenleving, waarin zo iets nog taboe is. Dus in een zeer slechte situatie waaruit soms een samenstel van moeilijkheden ontstaat, welke tot ver in het huwelijk kan doorwerken en allerlei narigheden geven.

Ik verbaas me in de uitoefening van mijn functie, constaterende.....

Niet ten onrechte is de NVSH wel verweten te sterk de nadruk te leggen op het seksuele in de mens. Thans wil men zich ook niet meer alleen met de seksualiteit bezig houden, maar zich richten op het totaal van de mens met daarbinnen het seksuele als een belangrijk facet.

Koninklijke goedkeuring en humanistische afkeuring

Aan de Neo-Malthusiaanse Bond werd in de conservatieve negentiende eeuw zonder bezwaar de Koninklijke Goedkeuring verleend. Aan de NVSH is deze nog steeds onthouden door katholieke en socialistische ministers van Justitie. De VVD, de hervormde kerk, de liberale dagbladen en Het Parool staan achter het recht op Koninklijke Goedkeuring van de NVSH. De PVDA en haar officiële pers spelen in deze kwestie weer eens de doorbraak-sfinx. Twee afdelingen van De Nieuwe Koers, die een avond met een NVSH-inleider hadden belegd werden door hun hoofdbestuur op de vingers getikt, omdat zij dit - niet-politieke - onderwerp aan de orde hadden gesteld.

Mede bij wijze van jubileumgeschenk aan de NVSH willen wij hier als orgaan van de HJG met genoegen verklaren dat haar recht op Koninklijke Goedkeuring door elke zichzelf respecterende humanist en zichzelf respecterende humanistische organisatie volledig erkend dient te worden. Dat onze progressieve regeringen en ons vooruitstrevend parlement in deze kwestie

bij hun voorgangers uit 1895 jammerlijk tekort schieten staat hun bepaald niet fraai.

Erger zijn nog de plaatselijke moeilijkheden die aan het werk van de NVSH in de weg worden gelegd. In strijd met de Grondwet maken sommige plaatselijke overheden vergaderingen onmogelijk door hun macht aan te wenden om vergunningen aan lokaliteiten in te trekken. Dit gebeurt niet alleen in het donkere zuiden.

Onlangs werd het de NVSH nog te Achtkarspelen in Friesland onmogelijk gemaakt een forumavond te organiseren. Bestrijding op het principiële vlak is uiteraard vooral van de kant van de rooms-katholieken te verwachten. He-laas zoekt men het daar in het algemeen in doodzwijgen. Het R.K. Dagblad De Tijd evenwel waarschuwde laatst haar lezers voor de NVSH-publicatie "Kinderen die wij wensen", vanwege "de rustige toon" waarin dit geschiftje gesteld was!

Groeiende waardering

Toch is er een langzaam groeiend begrip voor de NVSH. Verboedsliefhebbers bij de overheid zijn er nu niet veel meer. Ook in de kringen der medische wetenschap (waar men inzake de seksualiteit doorgaans blijk geeft van een groot conservatisme en onwetendheid) begint men de NVSH meer te waarderen.

Over het bevolkingsvraagstuk leven er in de NVSH andere opvattingen dan in de Neo-Malthusiaanse Bond. De geboorteregeling ziet men vandaag als een middel om tot een gezond huwelijk te komen en niet een methode om de overbevolking te voorkomen. De kindertoeslagen in ons land zijn te laag om de gezinsgrootte te beïnvloeden menen de NVSH-deskundigen.

De zeer snelle groei van de vereniging brengt allerlei organisatorische problemen mee. Het landelijk secretariaat heeft alleen al een 25 man personeel om de zaak te laten draaien. Toch is geen van de leden van het hoofdbestuur en dagelijks bestuur (dat twee avonden in de week in vergadering bijeenkomt) vrijgesteld.

De NVSH moet ook de financiële hulp ontberen waarmede zoveel sociale en jeugdorganisaties door de staat kunstmatig in het leven worden gehouden.

In Zweden, India en Japan ontvangen de zusterorganisaties wel steun van de staat. Dat de NVSH geheel uit

eigen kracht zulke geweldige taken aandurft en aan kan, bewijst dat het een "gezond gezin" is. De successen die in 75 jaren behaald zijn om op seksueel gebied tot een "gezond volk" te komen zijn groot geweest. Het werk is echter nog lang niet voltooid. Men heeft in de NVSH-kringen ook toekomstplannen. Er zijn nog z.g. "achtergebleven gebieden" in Nederland. Onlangs heeft men een propaganda-actie gevoerd in Groningen en Friesland en men werkt aan een actie voor het gebied van zuidoost Drente en Zeeland.

Op hun gebied hebben de seksuele hervormers gewerkt aan de vrijmaking van de geest en het helpen overwinnen van onwetendheid, angst en verdriet. Daarvoor onze waardering en dank!

+++++

ZO KUNNEN WE HET ELKAAR OOK ZEGGEN

Een orchidee kan men overal ter wereld bewonderen, maar ze verstaan d.w.z. in haar volle schoonheid werkelijk zien, kan men ze eerst in het klimaat waar ze thuis hoort. Het essentiële der dingen, dat boven de omgeving uitgaat, is geen abstraktie, het krijgt pas door de omgeving relief.

En zo mag het geloof ook geen abstraktie zijn, het krijgt pas relief door het klimaat waarin het leeft, door de mens die het belijdt. Geloof is peilloos diep en door ons intellect niet te benaderen. Dan lijkt het mij ook onmogelijk om geloof en christendom in één adem te noemen, zoals wij dat wel eens geneigd zijn te doen. Dat kan een fout zijn, door ons te rationalistisch denken in de hand gewerkt.

Mij viel wel eens op dat humanisten zo graag het christendom willen afdoen door niet te spreken over het christendom, maar over de zeer strenge richtingen van christendom. Dat lijkt mij toch een gemakzuchtige houding die in dit geval niet juist is.

Lies Voogd

Overgenomen uit DOMMEKRACHT
Orgaan van de HJG-gemeenschap
Utrecht november 1956

OLYMPISCHE GEDACHTE-LOOSHEID

. . .

In ons vorige nummer spraken wij onze instemming uit over het besluit van het N.O.C. Nederland niet mee te laten doen aan de Olympische Spelen. Helaas moeten wij hierop terug komen.

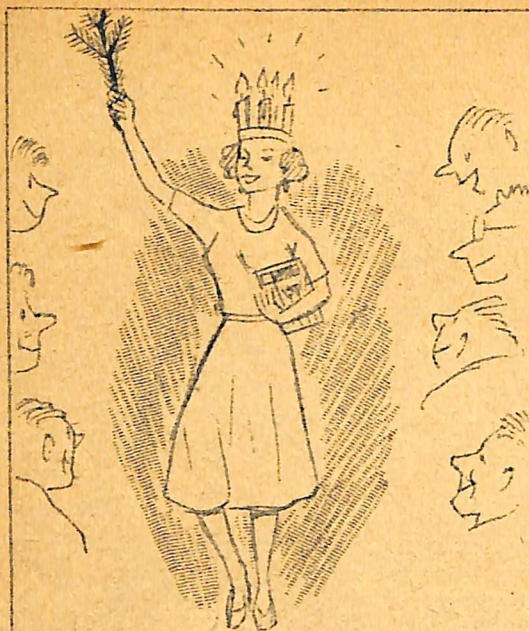
Via de publiciteit is gebleken, dat de ex-deelnemers(sters) aan de O.S. helemaal niet content waren met het besluit van het N.O.C.. Het was zelfs zo erg dat in een bepaald geval gedwongen moest worden naar Nederland terug te keren door het dreigen dat de terugreis anders niet betaald zou worden.

Het staat dus als een paal boven water dat er van spontaniteit in deze van de kant van de deelnemers geen sprake was. Ook staat het vast, dat de idee van de Olympische Spelen bij de sportbeoefenaars zelf totaal afwezig is. Dit verklaart ook het feit, dat de deelnemende landen niet en bloc geweigerd hebben tegen Rusland te spelen en dat geen enkel land het Nederlandse voorbeeld heeft opgevolgd (uitgezonderd, o ironie, Spanje).

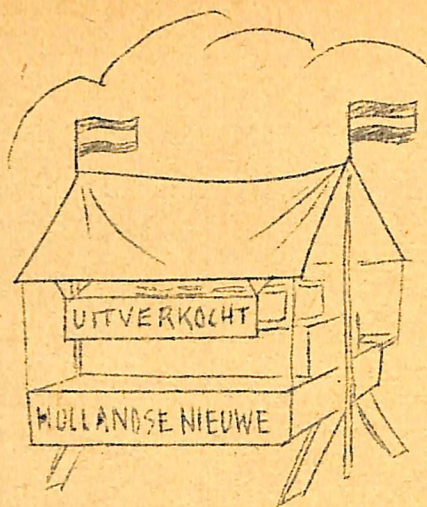
Men heeft naar voren gebracht, dat men sport niet met politiek mag verwarren. Wij willen hier opmerken, zoals wij ook in ons vorige nummer deden, dat de Olympische Spelen weder ingesteld zijn met een zedelijk politiek doel nl. de verbroedering der volkeren.

Wij willen Bondskanselier Adenauer gelijk geven die vorig jaar, bij zijn bezoek aan Moskou de wereld kwalijk nam deel te hebben genomen aan de Olympische Spelen in Berlijn in 1936, waarbij dus ook sport en politiek netjes gescheiden werden gehouden ten koste van de Olympische Gedachte en de Duitse democratie. In principe dus: l'histoire se répète. En wij..... wij zijn weer een illusie kwijt.

NELLIE NOORT

HJB Kerstmis 1956...

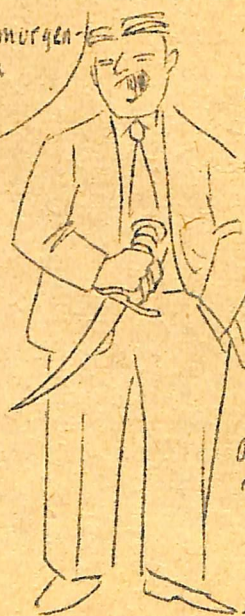

Na Sinterklaas.....

dat kan niet...
kijk nog-es op
het kompas!

Zondagmorgen-
droom

en nu,
dames
en heren,
nemen
we het
humanisme
onder het
mes; mag
ik een
van de
aanwezigen
verzoeken
op het
podium
te komen?

NIEUWS

van het Hoofdbestuur

Controle
24-1-1950

- 1) Laagontwikkelde gebieden; het rapport van de commissie betreffende dit onderwerp is verkrijgbaar bij het Centraal Bureau van het Verbond à f 0,25.
- 2) WAT LEEFT ER ONDER DE OUDEREN?
Het loopt alweer tegen het begin van het nieuwe jaar. We willen daarom de aandacht van de HJG-ers nog eens vestigen op de uitgaven van het HV.
 - a: Mens en Wereld; verschijnt om de veertien dagen. Abonnementsprijs voor HJG-leden f 2.- per jaar.
 - b: Rekenschap; "Driemaandelijks tijdschrift voor wetenschap en cultuur". Abonnementsprijs f 7.⁵⁰ per jaar (voor studenten f 6.-)Abonnementsgelden te storten op postgiro 30.49.60 t.n.v. Humanistisch Verbond Utrecht (vergeet niet HJG-lidmaatschap te vermelden).
- 3) De volgende data kun je alvast noteren:
16 en 17 maart ALGEMENE VERGADERING, Meenthuis, Blaricum.
De eerste stukken (jaarverslagen en hoofdbestuursvoorstellen) kunnen begin januari verwacht worden. We willen langs deze weg de gemeenschappen verzoe-ken reeds in januari hier een bijeenkomst aan te wijden.
- 4) We ontvingen ter kennisname:
R. Beumer - "HOE LEID IK EEN VERENIGING?"
De titel doet een beetje denken aan het beruchte soort boekjes als "Hoe wordt in een groot zaken-man" of "Hoe spit ik mijn tuin om", maar zo'n prulboekje is het niet. Het is een helder geschreven boekje, waarin tal van problemen en gewone zaken uit het verenigingsleven duidelijk uiteengezet worden. Het bevat beschouwingen over nut en noodzaak van de diverse organisatorische zaken als statuten en besturen, en verder een uitstekende uiteenzetting over de rechten van de leden (bijv. op ledenvergaderingen). Daarna worden de verschillende bestuursfuncties besproken, waarin tal van aanwijzingen te vinden zijn, die voor de praktijk van groot nut zijn. Er staan tal van opmerkingen in

in dit gedeelte, die ieder na enige jaren ervaring ook kan maken, maar het belang is juist, dat je er zelf pas achterkomt na allerlei grote en kleine fouten gemaakt te hebben. Veel van deze "schade en schande" is met dit boekje te voorkomen.

Zo zijn er paragrafen met aanwijzingen voor bestuursvergaderingen, het leiden van discussies, vergaderingen met een spreker, voor de verzorging van correspondentie, archief, ledenadministratie en notulen, voor de financiële administratie, enz. Wij zouden dan ook ieder gemeenschapsbestuur met klem willen aanraden, een exemplaar van dit boekje te bestellen tegen de gereduceerde prijs van f 3,10. Ook individuele leden kunnen het bestellen.

Bestellingen: liefst binnen veertien dagen, te richten aan de algemeen secretaresse HJG Mettha de Nachtegaal, Govert Flinckstraat 144hs, Amsterdam-Z.

- 5) Een deputatie van de afd. Deventer van de HJG heeft zondag 14 oktober een bezoek gebracht aan het kindertehuis Ellenchem. Uit het verslag blijkt dat daar heel wat op te knappen is. De muren moeten behangen worden. Er moeten lambrizeringen gemaakt worden van hardboard en men wil celotexborden aanbrengen waar de kinderen hun tekeningen kunnen op prikken.

De HJG wil nu werkploegen samenstellen van b.v. zes mensen die in een weekend een kamer opknappen. Er is een werkweekend gepland met Pasen. Je kunt je hiervoor opgeven bij: Tine Horn

Middenweg 77''
Amsterdam-O.

N.V.S.H.

Per 1 januari 1957 zal de Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming haar contributie met f 1.- verhogen. Deze zal dus dan bedragen f 4.- per jaar.

(ingezonden mededeling)

Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming

Lidmaatschap f 3.— per jaar

In het „Verstandig Ouderschap”
vindt U maandelijks een keur
van artikelen over vraagstukken
betreffende het menselijk
geslachtsleven.

*Inlichtingen bij het
secretariaat:*

Bilderdijkstraat 39
D E N H A A G

NIEUWS

brengen is: recente
feiten en gebeur-
tenissen zo snel en zo getrouw mogelijk
weergeven.

Nieuwsberichten moeten, alvorens te worden gepubliceerd, allereerst op hun juistheid worden getoetst. Vervolgens moeten ze worden ontdaan van bijkomstigheden, die niet terzake dienen en die begripsverwarring kunnen bevorderen.

Om het eigenlijke nieuws op de juiste waarde te schatten, is het nodig ook de achtergrond te kennen. Een goed nieuwsorgaan geeft dus ook daarvan een zo zuiver mogelijk beeld, daartoe in staat gesteld door goed georiënteerde correspondenten, redacteuren en andere medewerkers.

Critische beschouwingen dienen tenslotte verschillende kanten van het nieuws in het licht te stellen.

Dat tezamen moet een getrouwe indruk geven, een heldere voorstelling van zaken, die voor de lezer de mogelijkheid schept, zèlf conclusies te trekken, zich een eigen oordeel te vormen of zijn oordeel te toetsen.

Alleen een deskundige redactie, journalistiek geschoold, kan een krant maken, die aan bovengestelde eisen voldoet. De N.R.C. met zijn merendeels academisch gevormde, deskundige redacteuren, die als journalist hun sporen hebben verdiend, onafhankelijk zijn van commerciële of politieke invloeden, streeft voortdurend naar het summum van betrouwbaarheid, zowel in haar nieuwsberichtgeving als in verdere voorlichting op allerlei gebied.

Als U geen NRC-lezer bent, gaat U dan eens na in hoeverre de NRC voldoet aan de hoge eisen, die aan een goed dagblad moeten worden gesteld. Graag laten we U daartoe de NRC enige weken op proef bezorgen, zónder dat U dat enige verplichting oplegt. Schrijft U even een kaartje of telefoneert U met de

NIEUWE ROTTERDAMSE COURANT

POSTBUS 824 ROTTERDAM TELEF. 111.000

Sluit uw verzekeringen bij „De Centrale“, de bank waar solidariteit en solidariteit onverbrekelijk samengaan. De enige verzekeringsmaatschappij die haar winsten statutair besteedt voor sociale en culturele doeleinden.

De Centrale-agent zal u gaarne geheel vrijblijvend over alle verzekeringen inlichten en adviseren.

DE CENTRALE

ARBEIDERS-VERZEKERINGSBANK

Hoofdkantoor: Rijnstraat 28 - Den Haag